

- **שם המחקר:** הערכת התרומה והאפקטיביות של המחקר בתמיכת קרן שלם
- **שנה :** 2018
- **סוג מחקר :** מחקר הערכה
- **מס' קטלוגי :** 232
- **שמות החוקרים:** "מכלול", יחידת הערכה ומחקר קרן שלם.
- **רשות המחקר:** קרן שלם.

תקציר המחקר

מחקר זה נערך על ידי יחידת מכלול – מחקר והערכה, קרן שלם.

קרן שלם ביקשה ללמוד על מידת התרומה, האימפקט ו/או האפקטיביות של השקעתה של הקרן במחקר לאורך שנים ושל המחקרים בהם היא תמכה בתחום מש"ה. לשם כך, נערך מיפוי של המחקרים שהובאו לדיון בפני וועדת המחקר של קרן שלם במהלך השנים, בהיבטים שונים כגון: תכנים ונושאים, תקציב, חוקרים, כמות האזכורים של המחקרים בתמיכתה ועוד. כמו כן, נערכו ראיונות עם מומחים ובעלי עניין כדי לקבל תמונה על תפיסותיהם לגבי תרומת המחקרים האלו וכן לגבי תפיסת עצם התמיכה במחקר כאחד מתפקידיה של הקרן. בעקבות [עבודת המחקר](#) נערך מפגש חשיבה מקצועי עם שותפים לדרך לדיון במספר שאלות שהקרן סימנה לקראת תיקוף ועדכון מדיניותה בנושא התמיכה במחקר.

המסקנות וההמלצות המרכזיות שעלו במפגש:

- א. מומלץ לקרן שלם לחדד את המטרה שלשמה הוקמה קרן המחקרים - בין תרומה לידע לבין השפעה (על השדה ועל הפרקטיקות בשטח); בהתאם, לעדכן את מטרות הקרן ולתקשר אותן.
- ב. אך המטרה היא פיתוח ידע - אזי התהליכים הקיימים כיום הינם טובים דיים. אך בעוד שנוצר ידע בזכות המימון מטעם הקרן, הרי שהוא לא עונה מספיק טוב לצרכי השטח וייתכן שלכן הוא לא מספיק מעניין ומוטמע שם (ולפיכך לוקה בחסר ביכולתו להשפיע).
- ג. קרן שלם - כמי שמקושרת לרשויות, לשטח, לאנשים עם מוגבלויות, ולמשרד – נתפסת דווקא ככזאת אשר יכולה לכנס את הגורמים הרלוונטיים לשלב היישום ולהניע אותו (וכך להגדיל את האימפקט).
- ד. כדי להגדיל את ההשפעה על השטח מומלץ לייצר מעורבות ועניין בתוצר: לשתף את נציגי השטח (רשויות וכן מסגרות) וקובעי המדיניות כבר בשלב קביעת נושאי המחקר וכן לקדם אג'נדה מוצהרת שתקבע עם השותפים (במסגרת "קול קורא" לנושאי מחקר משמעותיים; עלתה אף מתכונת פעולה אפשרית לכך). זאת, לצד שמירה על חופש המחקר ופתיחות שתניב אולי מחקרים "מסוג אחר" (המינון יקבע ע"י הקרן, עם העדפה ליותר קולות קוראים).
- ה. שני הקריטריונים משמעותיים לבחירת המחקרים צריכים להיות חדשנות וישימות. עוד הומלץ לעודד שיתופי פעולה בין מספר מוסדות אקדמיים ואולי אף קשרים בינלאומיים, לטובת חשיפת הידע.
- ו. נראה שכיום קיימת בעיה בהנגשת ממצאי המחקרים (שגם משליכה על אימפקט לא מספיק): מאגר הידע, כקונספט, משמעותי, אך בפועל המחקרים עצמם לא מוכרים מספיק. הומלץ להנגיש את הממצאים באופן שונה, לקהלי יעד שונים ואף לתכלל ממצאים כדי לקדם מודעות והבנת עומק של סוגיה רלוונטית לשטח. בתכלול,

- לקרן תפקיד חשוב כ"מתווך" בהנגשה (ובעיבוד). עלתה אף הצעה לשינוי מבני של הקרן – מחלוקה לפי תחומי פעילות לחלוקה לפי ציר נושאי - שיכול לתמוך בכך.
- ז. כמו כן, עלתה המלצה לבחון באילו מקרים קיימים פערי ידע בלבד בשטח, עליהם ניתן לגשר באמצעות הנגשה של ידע שכבר קיים באקדמיה באילו מקרים יש חוסר ידע שאמנם דורש פיתוח ומחקר ייעודי.
- ח. עלה כי אחד הקשיים של השטח בחשיפה ובהעמקה בממצאי המחקר היא פניות, זמן וגם לבעיה זאת הוצעו מספר פתרונות קונקרטיים.
- ט. לסוגיית האיכות האקדמית של המחקרים, הממצא בדבר הספק שהטילו חלק מהמרוויינים בטיבם הפתיע את הפורום. בכל מקרה, הישימות חשובה מרמת העמידה בקריטריונים אקדמיים אך הוצעו מספר מנגנונים קונקרטיים שיכולים לתרום להקפדה על האיכות האקדמית. הפורום אף ראה חשיבות להמשך התמיכה בעבודות תיזה ודוקטורט כדי לגדל "דור צעיר" של חוקרים בתחום המש"ה.

מילות מפתח: מחקר של קרן שלם, מחקר מדידה והערכה, מדיניות התמיכה במחקרי קרן שלם, תפיסות ועמדות לגבי התרומה של מחקרי קרן שלם, קובעי מדיניות.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)